

(wpisuje zdający
przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

PRÓBNY EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII

**Arkusz I
Poziom podstawowy**

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego:

1. Arkusz zawiera 16 stron i barwną mapę. Ewentualny brak strony lub mapy należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Zadania w arkuszu reprezentują wszystkie działy wymagań egzaminacyjnych. Staraj się rozwiązać wszystkie zadania.
3. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie. Oznacza to, że za częściowe rozwiązanie zadania możesz otrzymać odpowiednio mniejszą liczbę punktów.
4. Odpowiedzi wpisuj długopisem lub piórem (czarnym lub niebieskim).
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzyjność w formułowaniu odpowiedzi. Brudnopis nie będzie oceniany.
6. Nie stosuj korektora. Jeśli się pomylisz przekreśl ten fragment odpowiedzi i zapisz ponownie poprawną.
7. Przy rozwiązaniu zadań możesz korzystać z kalkulatora, linijki, lupy, cyrkla.

Życzymy powodzenia!

**ARKUSZ I
Poziom podstawowy**

**CZERWIEC
2004 ROK**

*Za pełne rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać łącznie
100 punktów*

(wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Zadania 1-14 rozwiąż korzystając z mapy Beskid Sudecki

Zadanie 1. (2 pkt)

Turysta, który wyruszył z punktu informacji turystycznej (przy szlaku niebieskim) w Krynicy, tak opisał trasę wędrowki.

Początkowo szlak prowadził wzdłuż drogi krajowej na północ. Po niespełna jednym kilometrze zmienił się jego kierunek. Nadal jednak przebiegał wśród zabudowań. Od miejsca, w którym skończyły się zabudowania wędrując lasem, pokonaliśmy różnicę wysokości około 210 metrów docierając na szczyt wzniesienia.

Podaj nazwę szczytu, na który dotarł turysta i kolor szlaku, którym wędrował.

Szczyt, kolor szlaku

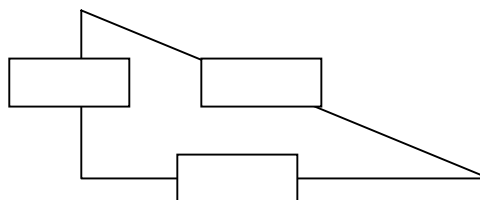
Zadanie 2. (3 pkt)

Kolejka gondolowa na Jaworzynę (C2, C3) pokonuje odległość 2211 metrów.

Oblicz:

- a) różnicę wysokości jaką pokonuje kolejka gondolowa na Jaworzynę
- b) długość kolejki wyliczoną na podstawie mapy

Wpisz w odpowiednie miejsca na rysunku wszystkie trzy wartości

(rysunek wykonano bez zachowania proporcji).

Zadanie 3. (3 pkt)

Podaj trzy argumenty świadczące o tym, że Słotwiny są miejscowością szczególnie atrakcyjną dla uprawiających sporty zimowe.

- a)
- b)
- c)

Zadanie 4. (1 pkt)

Flisz to kompleks skał osadowych morskiego pochodzenia. Zaznacz literę, którą oznaczono skały wchodzące w skład fliszu.

- A. Żwiry, piaskowce, anhydryty.
- B. Złepieńce, łupki ilaste, gliny.
- C. Złepieńce, piaskowce, łupki ilaste.
- D. Piaskowce, wapienie, less.

Zadanie 5. (3 pkt)

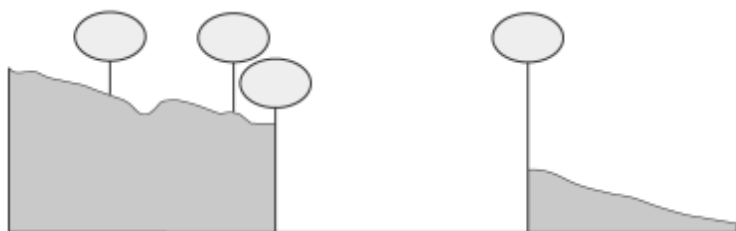
Na przykładzie Muszyny wykaż wpływ rzeźby na rozmieszczenie w terenie trzech wybranych przez Ciebie elementów antropogenicznych.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 6. (4 pkt)

Przeanalizuj przebieg szlaku zielonego na trasie od Jaworzyny (C2) do głównej drogi w Krynicy. Wybierz z niżej podanych, te obiekty, które zaznaczono na przekroju i wpisz w odpowiednie elipsy numery, którymi je oznaczono.

1. Przełęcz Krzyżowa
2. Schronisko PTTK
3. Diabelski Kamień
4. Hotel
5. Jaskinia Diabla Dziura

Zadanie 7. (1 pkt)

Analizując przebieg szlaku zielonego na trasie od Jaworzyny (C2) do głównej drogi w Krynicy podaj numer, którym oznaczono brakujący na profilu (w zadaniu 6) fragment przekroju.

1

2

3

Numer rysunku uzupełniającego profil

Zadanie 8. (1 pkt)

Krynica słynie z licznych źródeł wód mineralnych nazywanych szczawami. Woda ta zawiera:

- A. powyżej 15g/l rozpuszczonej soli kamiennej.
- B. rozpuszczone związki pierwiastków radioaktywnych.
- C. znaczną ilość (CO_2).
- D. rozpuszczone siarczany oraz siarkowódór.

Zadanie 9. (2 pkt)

Znaczna część terenu przedstawionego na mapie jest zalesiona. Wyjaśnij rolę lasu w ochronie gleby przed erozją na tym obszarze.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (3 pkt)

Odszukaj na mapie i wpisz do tabeli nazwy wymienionych obiektów.

Lp.	Obiekt	Nazwa
1	Duża wieś w dolinie Muszynki, około 5 km na południe od Krynicy. Drewniana cerkiew z początku XVII wieku.	
2	Góra (741 m n.p.m.), na którą prowadzi z centrum Krynicy linowa kolej naziemna.	
3	Ciekawostki przyrodnicze w pobliżu wsi Jastrzębik.	

Zadanie 11. (3 pkt)

Na podstawie mapy zapisz przebieg trasy, którą można najszybciej samochodem osobowym dojechać ze szkoły w Jastrzębiku (D2), do szpitala miejskiego w Krynicy (D4). W opisie uwzględnij: kierunek jazdy i orientacyjne punkty, w których go zmieniamy, rodzaj lub numer drogi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 12. (1 pkt)

Czerwony szlak turystyczny na odcinku z Jaworzyny (C2) na Runek (B1) biegnie:

- A. grzbietem górskim.
- B. doliną potoku.
- C. żlebem.
- D. wąwozem.

Zadanie 13. (4 pkt)

Porównaj środowisko geograficzne w polach E4 i E5 uzupełniając tabelę według podanego przykładu oraz zapisz wniosek uogólniający, wynikający z tego porównania.

Elementy środowiska	Cechy elementów środowiska geograficznego	
	Pole E4	Pole E5
przyrodniczego		
<ul style="list-style-type: none"> • <i>szata roślinna</i> 	<i>Tylko najwyższe partie terenu są porośnięte lasem.</i>	<i>Las porasta cały obszar.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • 		
antropogenicznego		
<ul style="list-style-type: none"> • 		
<ul style="list-style-type: none"> • 		

Wniosek

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. (4 pkt)

Napisz, dlaczego sezon turystyczny w Krynicy trwa cały rok. W opisie uwzględnij cztery walory środowiska geograficznego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. (1 pkt)

Tabela obejmuje zestawienie średnich miesięcznych wartości temperatury powietrza (T w °C) i rocznej sumy opadów (O w mm) dla wybranych stacji meteorologicznych. Oblicz roczną amplitudę temperatury powietrza w stacji nr 1 i wpisz do tabeli.

Nr stacji		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Amplituda
1.	T	6,9	7,9	10,7	13,9	18,1	22,1	24,7	24,6	21,6	16,5	11,6	8,5	15,6
	O	77	89	78	77	64	47	14	22	68	129	116	106	888	
2.	T	23,9	24,0	26,1	28,1	29,6	28,6	27,3	25,9	27,0	27,9	27,2	25,4	26,8	5,7
	O	4	2	1	1	17	484	616	340	264	65	14	2	1810	
3.	T	11,7	13,6	17,8	21,8	25,6	27,9	28,6	27,6	26,0	22,7	18,6	13,5	21,3	16,9
	O	3	1	1	4	7	4	3	10	12	2	1	3	51	
4.	T	25,7	25,4	26,1	26,2	25,8	25,2	24,5	24,7	25,1	25,2	25,2	25,1	25,3	1,7
	O	53	84	178	157	137	114	132	165	183	218	198	84	1703	

Zadanie 16. (2 pkt)

Przedstaw zróżnicowanie rozkładu temperatury powietrza i opadów w ciągu roku zanotowanych w stacji nr 2 (tabela zadanie 15).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (4 pkt)

Na podstawie analizy danych meteorologicznych z tabeli (zadanie 15) przyporządkuj stacjom meteorologicznym typ klimatu, w jakim się znajdują. Typy klimatu wybierz z niżej podanych.

Typy klimatu:

równikowy wybitnie wilgotny, zwrotnikowy suchy, zwrotnikowy monsunowy, podzwrotnikowy morski, umiarkowany kontynentalny.

Numer stacji	Typ klimatu
1	
2	
3	
4	

Zadanie 18. (4 pkt)

Podaj przykład jednego z kataklizmów związanych z wewnętrznymi procesami geologicznymi Ziemi i uzupełnij tabelę.

Kataklizm

Przyczyna kataklizmu	Skutek kataklizmu		Przykład występowania (np. kraj lub region)
	dla środowiska przyrodniczego	dla gospodarki	

Zadanie 19. (3 pkt)

Przedstaw dwa przykłady działań, które są podejmowane dla ograniczenia skutków podanego w zadaniu 18 kataklizmu i oceń ich skuteczność.

- a)
-
-
- b)
-
-

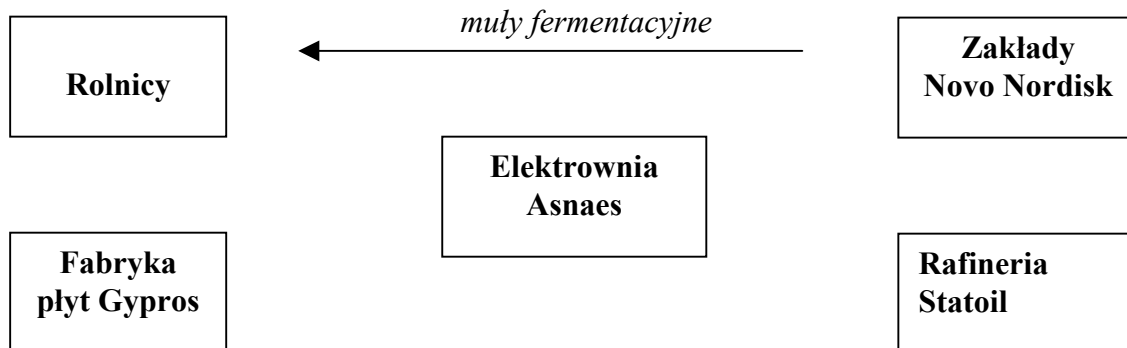
Zadanie 20. (3 pkt)

Wykonaj schemat, w którym uwzględnisz sześć powiązań między przedsiębiorstwami opisanymi w poniższym tekście. Zaznacz i opisz odpowiednie strzałki wg podanego przykładu.

„...Cztery najważniejsze przedsiębiorstwa duńskiego miasta Kalundborg, leżącego na zachodnim wybrzeżu wyspy Zelandii, tworzą system wykorzystujący nadwyżki energii, odpady i ścieki każdego z zakładów. Sieć tworzą całkowicie niezależne jednostki, które postanowiły współpracować w celu zwiększenia własnej rentowności.

Sercem projektu jest elektrownia węglowa Asnaes. Parę, która w elektrowni jest produktem ubocznym, i w normalnych warunkach trafiłaby do atmosfery, doprowadza się do pobliskich zakładów farmaceutycznych Novo Nordisk, gdzie jest użyteczna m.inn. przy produkcji insuliny. Nadwyżkę ciepła elektrowni otrzymuje 500 mieszkań w Kalundborg. Zmniejszyło to istotnie ilość gazów i pyłów emitowanych uprzednio przez kominy lokalnych kotłowni. Ciepłą wodę z kotłowni wykorzystuje też gospodarstwo rybne, w którym hoduje się łososie i karpie. Muły fermentacyjne z Novo Nordisk otrzymują nieodpłatnie okoliczni rolnicy, którzy w zamian dostarczają firmie swoje produkty, wykorzystywane jako surowiec. Odbiorcą pary z Asnaes jest też pobliska rafineria Statoil – największy tego typu zakład w Danii (przerabia 3 mln ton ropy naftowej rocznie). W zamian rafineria dostarcza elektrowni gaz, który pozwala na zmniejszenie zużycia węgla o 30 tys. ton rocznie. Woda używana w Statoil pochodzi z pobliskiego jeziora. Po wykorzystaniu i oczyszczeniu nie jest odprowadzana do morza. Wraz z wodą pochodzącą z cyklu chłodzenia dostarcza się ją do elektrowni Asnaes. Nadwyżka gazu z Statoil i gips z Asnaes trafiają do fabryki płyt gipsowych Gyproc – ostatniego ogniwa symbiozy”.

Źródło: E. I W. Wilczyńscy, *Geografia podręcznik dla szkół średnich*, Polska Oficyna Wydawnicza BGW, Warszawa 1997

Zadanie 21. (3 pkt)

Podaj przykłady trzech korzyści dla środowiska wynikających z opisanej w zadaniu nr 20 współpracy między zakładami.

- a).....
.....
- b).....
.....
- c).....
.....

Zadanie 22. (3 pkt)

Obok każdego z wyjaśnień wpisz literę, którą oznaczono odpowiadający mu termin
(a - biodegradacja; b - ekorozwój; c - rekultywacja; d - recykling)

- A) Ponowne wykorzystanie odpadów w procesie produkcji.....
- B) Działania zmierzające do przywrócenia terenom utraconych cech środowiska przyrodniczego.....
- C) Proces rozkładu substancji przy udziale drobnoustrojów.....

Zadanie 23. (2 pkt)

W tabeli przedstawiono dane dotyczące turystyki zagranicznej wybranych krajów Europy.

Kraj	Przyjazdy turystów w mln.	Dochody z turystyki w mln dol.	Dochody z turystyki w % wartości eksportu
Austria	17,9	11 440	12
Chorwacja	5,8	2 758	32
Grecja	12,5	9 221	31
Hiszpania	48,2	31 000	18
Francja	75,5	29 900	8
Niemcy	18,9	17 812	3
Polska	17,4	6 100	13

Wymień po dwa kraje:

- a) najliczniej odwiedzane przez turystów
- b) w których turystyka ma największe znaczenie gospodarcze.....

Wyjaśnij, dlaczego w kraju najliczniej odwiedzanym przez turystów ten dział gospodarki nie ma największego znaczenia gospodarczego.

.....
.....
.....

Zadanie 24. (3 pkt)

Oblicz średnie dochody uzyskane z turystyki od jednego turysty przyjeżdżającego do Polski, Austrii i Niemiec (tabela zad. 23). Podaj dwie przyczyny, dla których Polska wyraźnie różni się pod tym względem od dwóch pozostałych krajów.

Średni dochód od jednego turysty: Polska.....Austria.....Niemcy.....

- Przyczyny: a)
-
- b)
-

Zadanie 25. (2 pkt)

Niektóre zakłady przemysłowe przenosi się z krajów bogatych do biednych. Wymień dwa czynniki, które o tym decydują oraz podaj przykład gałęzi przemysłu, której zakłady przenoszone są z krajów bogatych do biednych.

.....

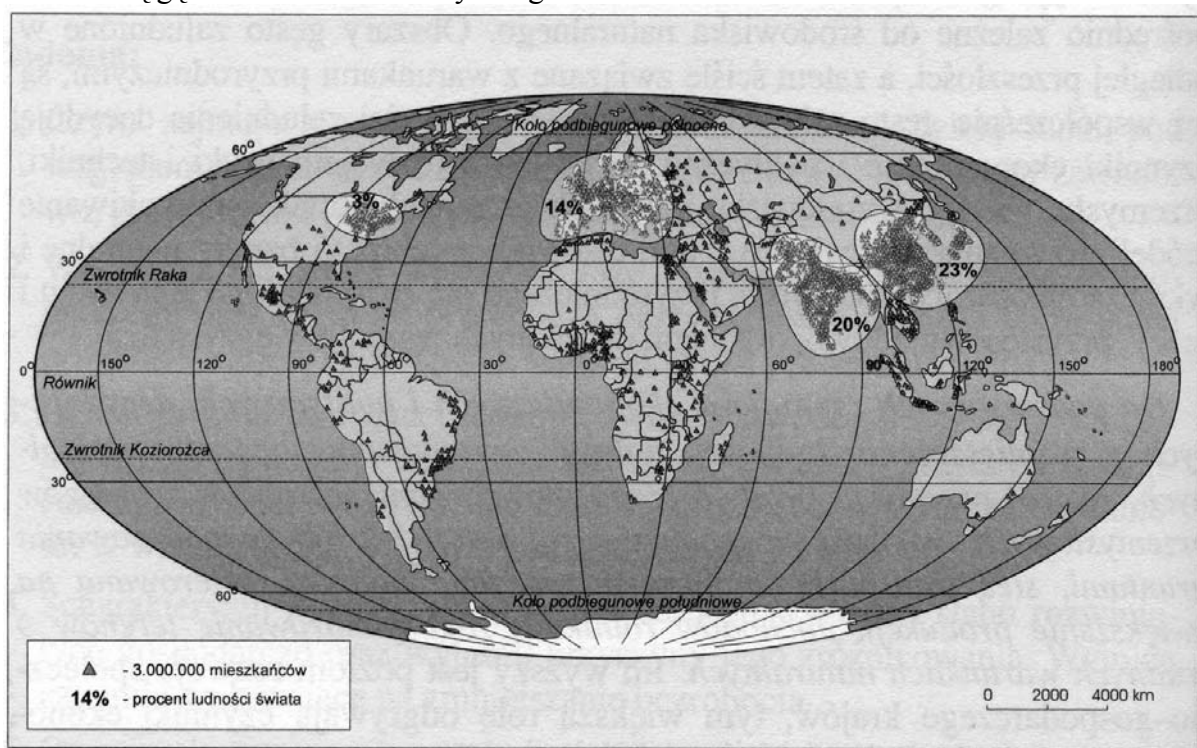
.....

.....

.....

Zadanie 26. (3 pkt)

Mapa przedstawia rozmieszczenie ludności na świecie. Wybierz region o dużej koncentracji ludności oraz podaj po dwa czynniki przyrodnicze i społeczno-gospodarcze, które wpłynęły na tak dużą gęstość zaludnienia w tym regionie.

Źródło: T. Krynicka-Tarnaacka, *Geografia gospodarcza świata*, SOP, Toruń 1997

Region.....

Czynniki przyrodnicze

.....

.....

Czynniki społeczno-gospodarcze

.....

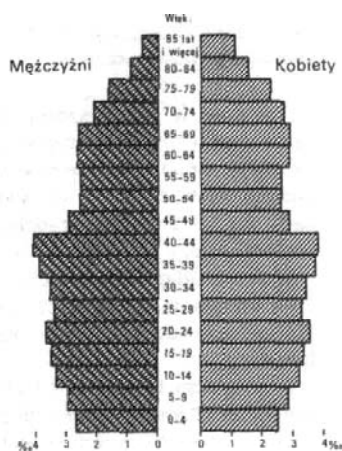
.....

.....

.....

Zadanie 27. (3 pkt)

Na podstawie przedstawionej piramidy wieku określ trzy cechy demograficzne dotyczące struktury wieku i płci.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 28. (4 pkt)

Podaj po dwa przykłady pozytywnych i negatywnych konsekwencji imigracji, dla kraju do którego imigranci przybywają.

Konsekwencje	pozytywne	negatywne
Społeczne i ekonomiczne		

Zadanie 29. (3 pkt)

Dobierz region świata do opisu charakteryzującego typowe dla niego miasta.
Europa, Ameryka Północna, Azja Wschodnia, Afryka.

- a) Miasta mają prostokątny układ ulic, które często nie mają nazw tylko kolejne numery. Centrum stanowi *city* z nagromadzeniem kilkusetmetrowych „drapaczy chmur”, na obrzeżach dominuje budownictwo parterowe o funkcjach mieszkaniowych.

- b) W fizjonomii miast widać zachowany średniowieczny układ urbanistyczny a na peryferiach dzielnice przemysłowe i mieszkaniowe.

- c) W miastach tradycja miesza się z nowoczesnością. Obok świątyń buddyjskich znajdują się wielokondygnacyjne bloki wznoszone z zastosowaniem zabezpieczeń przeciw trzęsieniom ziemi.

Zadanie 30. (3 pkt)

Skreśl błędne określenia tak, aby zdania opisujące procesy urbanizacyjne w Polsce były prawdziwe.

W 2001 roku były w Polsce 884 miasta, w tym **jedno/dwa** liczące powyżej miliona mieszkańców. Liczba mieszkańców w największych miastach Polski w ostatnich latach **wzrasta/maleje**, na co wpływa głównie **dodatni/ujemny** przyrost naturalny. Największe skupisko miast występuje na **Górnym/Dolnym** Śląsku, tworząc aglomerację **monocentryczną/policentryczną**.

Zadanie 31. (5 pkt)

Na początku lat 90-tych XX w. zmieniła się mapa polityczna Europy. Na podstawie niżej podanych zdań rozpoznaj nowopowstałe państwa i wpisz odpowiadające im litery we właściwe kontury na załączonej mapie Europy.

A. Państwo to powstało w wyniku zjednoczenia dwóch państw, które mocarstwa światowe utworzyły po II wojnie światowej.

Państwo:

B. Słabsze ekonomicznie państwo spośród dwóch, które powstały w 1993 r. w wyniku „aksamitnej rewolucji” z rozpadu państwa istniejącego od 1918 r.

Państwo:

C. Mniejsze od Polski państwo uważane w Europie za „żywy relik” socjalizmu, ogłosiło niepodległość jako ostatnie z byłych republik ZSRR, do dziś faktycznie i formalnie silnie związane z Rosją.

Państwo:

D. Najlepiej rozwinięte gospodarczo państwo powstałe z rozpadu byłej Jugosławii, jako jedyne uniknęło wojny domowej w latach 90-tych XX w.

Państwo:

E. Państwo bałtyckie, które razem z Polską wstąpiło do Unii Europejskiej; ogłoszenie niepodległości przez to państwo rozpoczęło rozpad terytorialny ZSRR.

Państwo:

Zadanie 32. (2 pkt)

Wymień dwa główne surowce używane do produkcji energii elektrycznej w Polsce:

-
-

Zakreśl liczbę przedstawiającą aktualny udział źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej w Polsce:

1%, 3%, 5%, 15%

Zadanie 33. (4 pkt)

Podaj trzy przykłady odnawialnych źródeł energii i bariery ograniczające powszechne ich wykorzystanie w Polsce.

I źródło -, bariery:

.....

II źródło -, bariery:

.....

III źródło -, bariery:

.....

.....

Zadanie 34. (1 pkt)

Uzupełnij informacje wpisując gałęzie przemysłu Polski, które rozwijają się dzięki zagranicznym inwestycjom i nazwy międzynarodowych koncernów inwestujących w Polsce w tych gałęziach.

przemysł	inwestor	Coca Cola
przemysł	elektroniczny	inwestor
przemysł	inwestor	General Motors

Zadanie 35. (3 pkt)

Podaj nazwę procesu charakteryzującego współczesną gospodarkę świata, którego przejawem są inwestycje zagraniczne w Polsce.

Nazwa procesu.....

Podaj dwa pozytywne i dwa negatywne skutki tego procesu dla polskiej gospodarki.

Skutki pozytywne:

a)

b)

Skutki negatywne:

a)

b)

Zadanie 36. (2 pkt)

Podaj nazwę regionu, którego dotyczą wymienione wydarzenia związane z konfliktem rozgrywającym się na jego obszarze. Wymień strony tego konfliktu (państwa lub narody).

- a) powstanie OWP
- b) „wojna sześciodniowa”
- c) wybuch intifady
- d) „mapa drogowa”.

Region.....

Strony konfliktu.....

Zadanie 37. (2 pkt)

Uszereguj opisane formy integracji od najmniej do najbardziej zaawansowanej. Podaj, która z tych form dotyczy Unii Europejskiej.

A – oprócz zniesienia ceł państwa członkowskie prowadzą wspólną politykę celną wobec krajów trzecich

B – zapewnia swobodny przepływ kapitału i siły roboczej w obrębie państw tego ugrupowania

C – koordynacja polityki ekonomicznej i walutowej polega między innymi na wprowadzeniu jednolitej waluty międzynarodowej

D – forma integracji polegająca na zniesieniu ceł we wzajemnych obrotach handlowych państw członkowskich.

Kolejność form integracji

Forma integracji Unii Europejskiej to

BRUDNOPIS

